

Věc: Memorandum KHV: jak dál ve věci hodnocení a institucionálního financování VaV
Pro: RVVI
Od: KHV
Dne: 14. prosince 2011

KHV na svém zasedání 5. prosince 2011 projednala situaci ohledně procesů hodnocení výsledků VaV a na něj navazující problematiku institucionálního financování, která vyplynula ze série nedávných událostí. Odvolání a probíhající ustavování nové RVVI způsobilo zdržení především v harmonogramech:

- agendy Hodnocení 2011,
- přípravy a schvalování Metodiky 2012 (M2012),
- přípravy Hodnocení 2012,
- přípravy SR na rok 2013,
- přípravy lpn Metodika,
- posouzení a diskuse kritických zjištění a systémových doporučení lpn Audit.

KHV si je dobře vědoma složitosti situace a nutnosti hledat průchodná a přitom smysluplná řešení. Tímto memorandumem chce KHV napomoci nově ustavené RVVI při hledání východisek. Memorandum obsahuje pouze rámcová doporučení týkající se primárně agend hodnocení a institucionálního financování ale KHV je připravena s RVVI intenzivně spolupracovat při specifikaci podrobnějších kroků.

Rámcová doporučení ve věci hodnocení a institucionálního financování VaV

1. Je třeba rozlišovat časový horizont: **Krátké období** (cca do konce roku 2012) představuje dobu nutnou pro přípravu a schválení státního rozpočtu na rok 2013. Tato agenda zahrnuje především dokončení procesu Hodnocení 2011 a dořešení situace ohledně Metodiky pro Hodnocení 2012. **Střední období** (2011 - 2014) představuje období nezbytné pro dosažení shody na systému hodnocení a financování pro dlouhé období a pro vytvoření podmínek pro jeho fungování. V **dlouhém období** (cca od roku 2015) by měl postupně nabíhat systém nový. Přechod mezi obdobími by měl být pozvolný a pro všechny aktéry předvídatelný.

2. V krátkém období 2011 - 2012 KHV doporučuje:

- a. Dokončit proces Hodnocení 2011. To bude obnášet především opětovné posouzení reklamací vznesených poskytovateli ohledně návrhů na vyřazení výsledků, které v létě 2011 připravily odborné komise spolu se správcem IS VaV. Pausální řešení by sice bylo snadné, ale nevhodné.¹
- b. Dokončit vypořádání a přijetí M2012, která řeší většinu z nejkritizovanějších částí M2011 a to především: (i) zavádí ukazatel externího financování pro institucionální financování aplikovaného výzkumu, což je zcela v souladu s doporučením lpn Audit, (ii) otevírá prostor pro zavedení *peer-review* hodnocení odborných knih, což představuje zcela zásadní zlepšení pro oblast společenských a humanitních věd, (iii) více zohledňuje oborové publikační odlišnosti, (iv) zohledněním smluvního výzkumu přispívá k naplnění jednoho z bodů programového prohlášení vlády.
- c. KHV je přesvědčena, že schválení M2012 bude lepším řešením, než setrvání u M2011. Pravidla přepočtu bodů v M2012 je však potřebné doplnit názornými příklady. Třetí alternativou by byla fixace institucionálních prostředků na úrovni poskytovatelů (mezi výzkumné organizace²), kteří

¹ Odborné komise odvedly mnoho práce při náročných verifikacích výsledků. Opětovné posouzení reklamovaných návrhů na vyřazení je proto mnohem adekvátnější přístup, než jejich pausální vrácení do hodnocení.

² Varianta fixace proporcí institucionálního rozpočtu mezi výzkumné organizace na úrovni poskytovatelů od roku 2014 nebo dokonce již od roku 2013, představuje minoritní názor v KHV.

nebudou mít k dispozici v následujících letech výsledky vlastního hodnocení. Třebaže KHV znovu prodiskutovala všechny jí známé alternativy a přijetí M2012 považuje i nadále za nejlepší řešení stávající situace, je připravena projednat všechny další návrhy a podněty ze strany RVVI. Zde KHV cítí potřebu připomenout, že každé i sebelepší hodnocení bude vždy předmětem kritiky z některých stran.

- d. V roce 2012 realizovat Hodnocení 2012, která předpokládá i spuštění procesu *peer-review* hodnocení odborných knih, a které automaticky zahrne i systémovější a transparentnější proces verifikací (souladu s definicí výsledku).
- e. V rámci přípravy SR na rok 2014: (i) fixovat proporce dělení institucionálního rozpočtu mezi poskytovatele³, což zákon 130 umožňuje, (ii) poskytovatele, kteří nemají vlastní hodnocení, zavázat v pokračování alokace institucionálních prostředků dle Metodiky (viz. bod 3) dle současného zákona 130.

3. Ve středním období 2012-2014 KHV doporučuje:

- a. Aby se Rada soustředila především na dlouhodobé směřování systému a strategická témata. Časový prostor pro toto, jakési přechodné období, by mělo vytvořit: (i) zafixování poměrů institucionálního rozpočtu mezi poskytovatele v roce 2014, (ii) nanejvýš drobné úpravy M2012.
- b. Realizovat Hodnocení přinejmenším v letech 2012 a 2013, protože výsledky a informace evidované v IS VaV budou využity přinejmenším v hodnocení informovaného *peer-review* pro *formula-funding* složku institucionálního financování.
- c. Již v první polovině roku 2012 najít přiměřenou shodu na tom, k jakému systému hodnocení a institucionální financování v **dlouhém období** mají směřovat další práce. Rada by k tomu měla co nejdříve otevřít intenzivní interní a následně i veřejnou diskusi. Jako východiska je záhodno využít zkušeností s Metodikou, platný dokument Rady *Dlouhodobé principy hodnocení a financování VaV* a doporučení Ipn Audit.
- d. Co nejdříve v roce 2012 na MŠMT (a v koordinaci s RVVI) spustit práce na Ipn Metodika, který by mimo jiné měl navrhnout a otestovat i systém hodnocení výzkumných organizací formou informovaného *peer-review* doporučeného Ipn Audit a dále navrhnout principy financování celého systému VaV.
- e. Připravit legislativu a institucionální zázemí pro celonárodní hodnocení formou informovaného *peer-review* v období cca 2014-2015.
- f. Zajistit zahájení prací na strategických podkladech pro případné úpravy alokací institucionálního rozpočtu mezi poskytovatele, oborové skupiny, druhy výzkumu apod. (mnohé by měly být i součástí Ipn Metodika).

4. V dlouhém období cca od roku 2015 KHV doporučuje postupný náběh nového systému navrženého a připraveného v období 2011-2014.

---

³ Pro změny proporcí SR dnes vláda nemá a v dohledné době 1-2 let nebude mít nezbytné strategické podklady, kterými by změny proporcí věcně mohla odůvodnit. Je otázkou k jakému datu se mají proporce zafixovat (mezi období před a po zavedení Metodiky). Někteří členové KHV doporučují fixovat proporce institucionálního rozpočtu mezi poskytovatele již ve SR 2013.